

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Karly Cháberové a soudců Jana Kratochvíla a Štěpána Výborného ve věci žalobce **Ing. J. N.**, bytem ..., zastoupeného Mgr. Vratislavem Urbáškem, advokátem, se sídlem Národní 41, Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 5. 12. 2014, č. j. 5443/M/14, 82278/ENV/14,

t a k t o:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Rekapitulace předchozího řízení a obsah spisu

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí ministra životního prostředí, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva životního prostředí (dále jen „MŽP“). MŽP rozhodnutím ze dne 25. 4. 2014,

č. j. 30516/ENV/14-1679/630/14, zamítlo žádost žalobce o vydání vývozního povolení na vývoz dvanácti papoušků.

Z předloženého správního spisu soud zjistil následující pro své rozhodnutí podstatné skutečnosti.

Žalobce v roce 2011 požádal MŽP o vydání vývozního povolení k vývozu do Kanady šesti amazoňanů haitských, čtyř amazoňanů jamajských a dvou amazoňanů černožobých. Žalobce uvedl, že jde o papoušky odchované v zajetí. K žádosti připojil registrační listy papoušků, včetně papoušků, o kterých tvrdil, že jsou rodiče jedinců určených k vývozu. Podle těchto dokumentů byli někteří jedinci z jeho vlastního chovu, jiné získal od jiných chovatelů.

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (dále jen „Agentura“), jako vědecký orgán CITES, vydala dne 5. 12. 2011 k vývozu negativní stanovisko. V něm uvedla, že nemůže potvrdit, že vývoz nebude mít škodlivý účinek na zachování druhu. Toto své stanovisko odůvodnila tím, že všechny tři druhy papoušků mají stejnou oblast výskytu a jsou pro chovatele velmi atraktivní kvůli své vzácnosti a ohroženosti. O tom svědčí i nedávný záchyt 74 vajec na letišti ve Vídni. Agentura doporučila provedení testu DNA zaměřeného na prokázání žalobcem deklarované paternity exemplářů. Do té doby Agentura nepovažovala předložené doklady a informace za dostatečné a nemůže potvrdit, že vývoz nebude mít škodlivé účinky na zachování druhů v přírodě. Konstatovala také, že žalobce je v Česku jediným známým chovatelem amazoňanů haitských a jedním ze dvou, respektive tří známých chovatelů amazoňanů jamajských, respektive amazoňanů černožobých.

Ve vyjádření ze dne 5. 3. 2012 Agentura doplnila, že pro vydání souhlasného stanoviska musí být přesvědčena, že jedinci určené k vývozu jsou narozeni a odchováni v zajetí. Testy DNA jsou jediným nezpochybnitelným prokázáním původu. Tyto své názory Agentura potvrdila i ve svém vyjádření k rozkladu žalobce.

Ve svém vyjádření k řízení ze dne 27. 2. 2012 žalobce mimo jiné uvedl, že v požadavku na testy DNA uvedeném ve stanovisku Agentury spatřuje jen snahu oddálit rozhodnutí a poškodit jej finančně, neboť testy jsou velmi nákladné. Uvedl, že pokud má vědecký orgán pochybnosti o původu papoušků, může si testy provést sám a žalobce mu to umožní. Jinak provedení testů odmítá. V podání ze dne 18. 3. 2013 žalobce poté uvedl, že požadavek na testy DNA považuje nadále za zcela zbytečný.

MŽP následně dne 25. 4. 2014 výše uvedeným rozhodnutím žádosti nevyhovělo. Podle něj nebyly splněny podmínky pro vydání vývozního povolení stanovené v čl. 5 odst. 4 ve spojení s čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 338/97, o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi (dále jen „Nařízení Rady“). Konkrétně žalobce v rozporu s čl. 5 odst. 2 písm. b) nepředložil dokumenty dokazující, že papoušci byli získáni v souladu s právními předpisy o ochraně dotyčných druhů; Agentura vydala nesouhlasné stanovisko; a MŽP nedospělo k názoru, že neexistují žádné další okolnosti týkající se zachování druhu, které mluví proti vydání vývozního povolení.

MŽP s odkazem na stanovisko Agentury nepovažovalo doklady o původu papoušků přiložené žalobcem k žádosti za dostačující. Na základě nich tedy nemohlo učinit závěr, že papoušci byli narozeni a odchováni legálním způsobem v zajetí. Podle čl. 26 odst. 2

nařízení Komise č. 865/2006, o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s těmito druhy (dále jen „Nařízení Komise“) přitom vyplněný formulář se žádostí musí být doprovázen takovými písemnými důkazy, které tento orgán považuje za nezbytné k tomu, aby mohl posoudit, zda na základě čl. 5 Nařízení Rady má být povolení nebo potvrzení vydáno. Žalobce však přiložil pouze kopie registračních listů. Ty jsou však pouze dokladem o splnění povinnosti zákonné registrace exempláře, a nikoliv potvrzením o původu.

MŽP považovalo za nezbytné původ zjistit testem DNA. Zdůraznilo, že Agentura provedení testů DNA doporučila z důvodu nelegální činnosti s druhy, které žalobce chce vyvézt. Přitom analýzu DNA dle MŽP musí podle čl. 26 odst. 2 Nařízení Komise zajistit a předložit žadatel. V odůvodnění se MŽP také obsáhle vypořádalo i s dalšími jednotlivými argumenty žalobce. Uvedlo, že skutečnost, že žalobce chová exempláře předmětných druhů asi 15 let a publikuje v odborných časopisech, nijak neprokazuje původ konkrétních papoušků určených k vývozu. MŽP uzavřelo své odůvodnění tím, že není možné vyloučit, že exempláře určené k vývozu mohou pocházet z nedovoleného obchodu.

Ministr životního prostředí napadeným rozhodnutím rozklad žalobce zamítl a prvoinstanční rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění se vypořádal s argumenty žalobce a ztotožnil se se závěry MŽP. Podle ministra prokazatelně dochází k nelegálnímu obchodu s papoušky těch druhů, které plánuje žalobce vyvézt. Agentura by tedy musela být přesvědčena, že jde skutečně o jedince narozené a odchované v zajetí, což se však nestalo.

S ohledem na negativní stanovisko Agentury podle ministra nebylo na místě provádět další dokazování. Podle § 51 odst. 3 správního řádu je-li totiž zjištěna skutečnost, která znemožňuje žádosti vyhovět, neprovádí správní orgán další dokazování a žádost zamítne. Negativní stanovisko Agentury bylo takovou skutečností.

Ministr dále v reakci na námitky žalobce uvedl, že odchyt vajec na letišti ve Vídni byl pro rozhodnutí relevantní a Agentura věc posoudila v souladu se zásadou předběžné opatrnosti. Žalobci přisvědčil, že skutečně nedošlo ze strany MŽP k výzvě, aby žalobce doplnil svou žádost o testy DNA. V tomto smyslu je rozhodnutí MŽP zatíženo procesní vadou. Nicméně podle § 89 odst. 2 správního řádu k vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy, popřípadě na jeho správnost, se nepřihlíží. Žalobce měl přitom možnost vyjádřit se ke stanovisku Agentury, které požadovalo testy DNA. Ve svém vyjádření ze dne 27. 2. 2012 však uvedl, že testy provést odmítá.

Ministr dále uvedl, že skutečnost, že žalobce legálně odchovává některé papoušky, nijak nedokazuje původ papoušků určených k vývozu. K záznamům o chovu, které si MŽP dle žalobce mělo vyžádat, ministr uvedl, že ani tyto neobsahují informace, na základě kterých je možné určit legální původ papoušků.

II. Argumentace účastníků

Žalobce v žalobě uvádí, že napadené rozhodnutí je nedostatečně odůvodněno. Dále namítá, že splnil všechny podmínky pro vydání vývozního povolení podle Nařízení Rady. Podle něj dostatečně prokázal, že papoušci byli odchováni v zajetí.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Pokud MŽP mělo pochybnosti o úplnosti žádosti, mělo žalobce vyzvat k odstranění vad podání podle § 45 odst. 2 správního řádu. MŽP ani ministr testy DNA nikdy nevyžadovali. Tento požadavek byl pouze ve stanovisku Agentury. Žalobce nemá povinnost tyto testy provádět bez konkrétní výzvy správního orgánu. Poukazuje rovněž na zdravotní a psychickou zátěž testů pro papoušky a na jejich značnou cenu.

Žalobce dále namítá, že stanovisko Agentury je zcela nelogické až absurdní, neboť není možné, aby vývoz jedince, který je legálně odchován v zajetí, měl negativní vliv na zachování druhu ve volné přírodě. Žalobce toto stanovisko považuje za projev libovůle. Podle žalobce rozvoj chovu v zajetí jednoznačně vede ke snížení tlaku na volně žijící populaci druhu.

Žalobce považuje také za skandální, že záchyt 74 vajec na vídeňském letišti je spojován se žalobcem a je tedy důvodem nevydání povolení k vývozu. Žalobce je řádným světově uznávaným chovatelem a tato spojitost jej poškozuje.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhuje žalobu zamítnout. Podle něj bylo napadené rozhodnutí vydáno v souladu se všemi právními předpisy. Vývoz jedinců by mohl mít negativní důsledky pro volně žijící populaci, pokud by vyvážení papoušci pocházeli z volné přírody a nebyli odchováni žalobcem. Protože prokazatelně dochází k nelegálnímu obchodu s jedinci stejného druhu, bylo nutné, aby Agentura byla přesvědčena o tom, že jedinci skutečně byli odchováni v zajetí. Ministerstvo a Agentura však nedospěly v řízení k přesvědčení, že jedinci určené k exportu byli narozeni a odchováni v zajetí. Podle žalovaného chovatelské záznamy nejsou důkazem o původu exemplářů. Z § 24 odst. 3 zákona o obchodování s ohroženými druhy vyplývá, že původ exempláře se prokazuje údaji a dokumenty podle požadavků Nařízení Rady a zákona.

Žalovaný dále nesouhlasí s tím, že by žalobce byl jakkoliv zkrácen na svých právech tím, že nebyl formálně vyzván k doplnění žádosti o testy DNA. Podle něj totiž žalobce byl seznámen se stanoviskem Agentury, která testy doporučila, a ve svých podáních opakovaně konstatoval, že provedení testů DNA odmítá.

Žalovaný se dále domnívá, že stanovisko Agentury, které má podle Nařízení Rady zásadní význam pro řízení o žádosti o vývozní povolení, je odůvodněno dostatečným způsobem a nelze je považovat za akt svévole nebo libovůle.

III. Předchozí procesní vývoj

Rozsudkem ze dne 5. 10. 2017 zdejší soud žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí žalovaného zrušil. Tento rozsudek byl však zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2018, č. j. 10 As 328/2017-33.

Nejvyšší správní soud se neztotožnil s názorem zdejšího soudu, že negativní stanovisko Agentury bylo skutečností, která by podle § 51 odst. 3 správního řádu znemožňovala žádosti vyhovět a vedla bez dalšího k jejímu zamítnutí. Nedostatek důkazů o původu papoušků bylo možné v souladu s odborným názorem Agentury zhojit předložením testu DNA. V takovém případě by bylo možné věc opětovně předat Agentuře k posouzení. Podle Nejvyššího správního soudu tak podstatné bylo, aby správní orgány daly žalobci prostor k zohlednění stanoviska Agentury a k prokázání původu papoušků způsobem požadovaným ve stanovisku. Důkazní břemeno ohledně prokázání původu papoušků však bylo na straně žalobce jakožto jejich držitele. Této povinnosti však správní orgány dostály.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Podle Nejvyššího správního soudu žalobce dal zjevně najevo, že testy DNA správním orgánům neposkytne. Nejvyšší správní soud tak uzavřel, že vzhledem k odmítavému názoru žalobce k pořízení paternitních testů DNA nepovažuje za nezákonné, že ho správní orgány po vydání negativního stanoviska již formálně podle § 45 odst. 2 správního řádu nevyzvaly k předložení tohoto důkazu.

IV. Hodnocení soudu

Městský soud věc po kasačním rozsudku Nejvyššího správního soudu žalobu znovu projednal bez nařízení jednání, neboť žalobce s tímto vyslovil souhlas a žalovaný nevyjádřil výslovný nesouhlas (§ 51 odst. 1 soudního řádu správního).

Městský soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 soudního řádu správního). Přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 soudního řádu správního). Městský soud byl také vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným ve zrušujícím rozsudku (§ 110 odst. 4 soudního řádu správního).

Žalobce předně namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Podle ustálené judikatury správních soudů nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76). Zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat. Na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů nelze klást nepřiměřeně vysoké požadavky. Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se dílčího nedostatku odůvodnění (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013 č. j. 1 Afs 92/2012-45, bod 28).

Žalobce tuto svou námitku konkretizuje pouze potud, že ministr se údajně nezabýval jeho námitkou, že stanovisko Agentury je mylné a že vychází z nepodložených domněnek. Ministr se však těmito námitkám žalobce dostatečně věnoval na s. 4 až 6 napadeného rozhodnutí. Podle soudu se ministr v napadeném rozhodnutí detailně zabýval i ostatními námitkami žalobce z rozkladu a dostatečně odůvodnil, proč jim nepřisvědčil.

Soud se dále zabýval námitkami žalobce směřujícími proti stanovisku Agentury.

Podle čl. 5 odst. 4 Nařízení Rady vývoz exemplářů druhů, jež jsou zařazeny do příloh B a C, ze Společenství je možný pouze poté, co bylo předloženo vývozní povolení. Vývozní povolení smí být vydáno teprve poté, kdy došlo ke splnění podmínek uvedených v odst. 2 písm. a), b), c) bod i) a písm. d).

Podle čl. 5 odst. 2 Nařízení Rady vývozní povolení smí být vydáno pouze po splnění těchto podmínek:

- a) příslušný vědecký orgán písemně oznámil, že odchyt či sběr exemplářů ve volné přírodě nebo jejich vývoz nebude mít škodlivý účinek na stav zachování druhu nebo na rozsah území, na kterém se příslušná populace daného druhu vyskytuje;
- b) žadatel předloží dokumenty dokazující, že exempláře byly získány v souladu s právními předpisy o ochraně dotyčných druhů; v případě, kdy se žádost podává v jiném členském státu, než ze kterého exemplář pochází, slouží jako důkaz potvrzení, v němž je uvedeno, že exemplář byl získán z volné přírody v souladu s právními předpisy, které platí na území takového státu;
- c) výkonný orgán se přesvědčí, že:
 - i) jakýkoli živý exemplář bude tak připraven a přepravován, aby se minimalizovalo nebezpečí zranění, poškození zdraví nebo krutého zacházení; a
 - d) výkonný orgán členského státu po konzultaci s příslušným vědeckým orgánem dospěje k názoru, že neexistují žádné další okolnosti týkající se zachování druhu, které mluví proti vydání vývozního povolení.

V tomto kontextu soud především poznamenává, že soudní přezkum stanoviska Agentury je omezený. Agentura není správním orgánem ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 soudního řádu správního, protože ve své funkci vědeckého orgánu nerozhoduje o právech a povinnostech adresátů veřejné správy, nýbrž správním orgánům poskytuje odborné podklady pro jejich činnost. Soudy v rámci žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, které vychází ze stanoviska vědeckého orgánu CITES, věcně nepřezkoumávají toto stanovisko po odborné stránce, ale přísluší jim pouze posuzovat, zda je odborné stanovisko vědeckého orgánu (ať kladné či záporné) dostatečně logicky a přesvědčivě odůvodněno a zda nepřekračuje obecný zákaz libovůle a svévole, neboť bez efektivní soudní ochrany by nebylo možné se úspěšně bránit proti excesům (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2013, č. j. 6 As 80/2012-49).

Podle žalobce je stanovisko Agentury nelogické až absurdní, neboť na zachování druhu v přírodě nemůže mít žádný negativní vliv vývoz jedince, který je legálně odchován v zajetí. Podle soudu však Agentura nic takového netvrdí. Agentura své stanovisko založila právě na skutečnosti, že na základě dodaných důkazů není přesvědčena o tom, že vyvážené exempláře jsou odchovány v zajetí. Pokud by totiž nebyly odchovány v zajetí a byly získány ve volné přírodě, ať již přímo nebo z vajec sebraných ve volné přírodě, tak existuje zřejmá vazba na zachování druhu ve volné přírodě. Takoví jedinci či vejce by totiž byli protiprávně odejmuti z přírody. Obchodování s nimi by mělo na zachování druhu negativní vliv, neboť by podněcovalo odchyt chráněných druhů papoušků ve volné přírodě, či sběr jejich vajec. V tomto ohledu je relevantní i Agenturou podaná informace o záchytu vajec na vídeňském letišti. Ta totiž potvrzuje fakt, že se obchoduje i s exempláři získanými nelegálním způsobem a tyto se nacházejí u veřejnosti.

Soud vnímá roztrpčení žalobce, který se cítí být dotčen uvedením této informace v kontextu jeho žádosti. Nicméně Agentura nikde netvrdí, že tato událost má se žalobcem nějakou spojitost. Jde pouze o uvedení kontextu relevantního pro obchodování s daným druhem papoušků a tedy skutečnosti, proč je třeba důkladně trvat na prokázání původu obchodovaných papoušků. Agentura požadovala, aby byl původ prokázán paternitními testy DNA.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Žalobce namítá, že však nebyl nikdy formálně vyzván k provedení testů DNA. Ohledně této námítky je soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu. Podle Nejvyššího správního soudu žalobce dal zjevně najevo, že testy DNA správním orgánům neposkytne. Vzhledem k odmítavému názoru žalobce k pořízení paternitních testů DNA nepovažoval Nejvyšší správní soud za nezákonné, že správní orgány žalobce po vydání negativního stanoviska již formálně podle § 45 odst. 2 správního řádu nevyzvaly k předložení tohoto důkazu. Tuto námitku soud tedy jako důvodnou neshledal.

V dané věci je však třeba ještě posoudit stěžejní námitku žalobce, že vyžadování provedení testů DNA ze strany Agentury, MŽP a ministra nebylo dostatečně odůvodněné ani opodstatněné.

Podle čl. 5 odst. 2 písm. b) Nařízení Rady žadatel o vývozní povolení předloží dokumenty dokazující, že exempláře byly získány v souladu s právními předpisy.

Podle čl. 26 odst. 2 Nařízení Komise náležitě vyplněný formulář se žádostí o vývozní povolení se předloží výkonnému orgánu členského státu, na jehož území se exempláře nacházejí, a obsahuje takové informace a musí být doprovázen takovými písemnými důkazy, které tento orgán považuje za nezbytné k tomu, aby mohl posoudit, zda na základě článku 5 Nařízení Rady má být povolení nebo potvrzení vydáno.

Podle čl. 50 odst. 2 Nařízení Komise náležitě vyplněný formulář žádosti o potvrzení podle čl. 5 odst. 2 písm. b), odst. 3 a 4 Nařízení Rady se předloží výkonnému orgánu členského státu, v němž se exempláře nacházejí, spolu s nezbytnými informacemi a písemnými důkazy, které tento orgán považuje za nezbytné k tomu, aby mohl posoudit, zda má být potvrzení vydáno.

Podle čl. 54 Nařízení Komise exemplář živočišného druhu je možné považovat za exemplář narozený a odchovaný v zajetí pouze tehdy, jestliže je příslušný výkonný orgán po konzultaci s příslušným vědeckým orgánem členského státu ubezpečen, že exemplář je potomstvem nebo je odvozen z potomstva narozeného nebo jinak vyprodukovaného v kontrolovaném prostředí z rodičů, kteří kopulovali nebo jejichž gamety byly jinak přeneseny v kontrolovaném prostředí.

Podle čl. 55 Nařízení Komise pokud pro účely článku 54 považuje příslušný orgán za nezbytné zjistit rodový původ (předky) živočicha pomocí analýzy krve nebo jiné tkáně, zajišťuje se taková analýza nebo nezbytné vzorky způsobem stanoveným tímto orgánem.

Podle soudu z těchto předpisů, ani z žádných jiných, nevyplývá povinnost žalobce původ vyvážených exemplářů chráněného druhu prokázat testy DNA. Původ může být prokazován i takovými důkazy, ze kterých lze dovodit, že k narození chráněných živočichů došlo v zajetí a že se jedná o jedince odchované a nikoliv získané z volné přírody. V daném případě žalobce správnímu orgánu předložil se žádostí registrační listy. Podle § 23 odst. 3 zákona o obchodování s ohroženými druhy registrační list však není úředním potvrzením o zákonném původu exempláře. Nicméně na druhou stranu z tohoto ustanovení nijak nevyplývá, že by registrační listy nemohly být důkazním prostředkem, který lze při zjišťování původu živočichů použít.

Soud se domnívá, že obecně správní orgány jsou oprávněny paternitní testy DNA vyžadovat, jak je zřejmé i z čl. 55 Nařízení Komise. Za konkrétních skutkových okolností může správní orgán dojít k závěru, že z nějakého důvodu mu k prokázání původu jedinců nedostačují jiné důkazy. Registrační listy nebo chovatelské záznamy totiž nejsou

nezpochybnitelným důkazem prokazujícím původ papoušků. Lze také odkázat na názor Nejvyššího správního soudu, podle kterého u řady druhů chráněných živočichů lze jejich původ na základě současných poznatků bezpečně prokázat jen paternitním DNA testem (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2007, č. j. 8 As 62/2006-97). Vyžadování provedení testů DNA tedy spadá do kompetence správního orgánu. Nicméně požadavek na testy DNA i s ohledem na svou nákladnost a zátěž pro živočichy musí být v každém jednotlivém případě dostatečně odůvodněn. Jinými slovy správní orgán musí přesvědčivě odůvodnit, proč v daném konkrétním případě nepovažuje jiné důkazy za dostatečné, a proč vyžaduje provedení testů DNA.

Soud konstatuje, že stanovisko Agentury ze dne 5. 12. 2011 je v tomto ohledu zcela nedostatečné. Agentura svůj požadavek na provedení paternitních testů DNA nijak nezodůvodnila. Agentura nijak nevysvětlila, proč nepovažuje za dostatečné registrační listy předložené žalobcem a to ani ve spojení s dalšími skutečnostmi. Agentura například sama uvedla, že žalobce je známým chovatelem všech tří druhů papoušků, o jejichž vývoz žádá. Ze stanoviska Agentury není vůbec zřejmé, proč tato skutečnost spolu s registračními listy není dostatečná pro závěr o odchovu papoušků v zajetí. Tato vada nedostatečného odůvodnění stanoviska Agentury mohla být nicméně napravena v rozhodnutí žalovaného či v napadeném rozhodnutí, jejichž zákonnost soud přezkoumává především.

V tomto ohledu soud konstatuje, že MŽP se řádně vypořádalo s argumenty žalobce a uvedlo, že registrační listy jsou pouze dokladem o splnění povinnosti zákonné registrace exempláře, a nikoliv potvrzením o původu. Dodalo, že skutečnost, že žalobce chová exempláře předmětných druhů asi 15 let a publikuje v odborných časopisech, nijak neprokazuje původ konkrétních papoušků určených k vývozu. Obdobně se s argumenty žalobce uvedenými v rozkladu vypořádal ministr v napadeném rozhodnutí. Uvedl, že skutečnost, že žalobce legálně odchovává některé papoušky, nijak nedokazuje původ papoušků určených k vývozu. K záznamům o chovu ministr uvedl, že ani tyto neobsahují informace, na základě kterých je možné určit legální původ papoušků. Soud tedy rozhodnutí žalovaného a ministra v napadeném rozhodnutí vyžadovat testy DNA nepovažuje za nepřezkoumatelné. Zbývá ještě posoudit, zda tato rozhodnutí ob stojí i věcně.

V tomto ohledu je podstatná otázka rozložení důkazního břemene. V dané věci šlo o řízení zahájené na žádost žalobce. Již z tohoto důvodu je možno po žalobci jako žadateli ve správním řízení požadovat zvýšenou procesní aktivitu a jistou odpovědnost za prokázání svých tvrzení. Správní řád nicméně v obecné rovině ani v řízeních zahájených na žádost nestanoví čistou zásadu projednací, kde by odpovědnost za zjištění skutkového stavu byla na žadateli. Podle § 52 správního řádu jsou účastníci povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. Na druhou stranu i v těchto řízeních platí § 3 správního řádu, podle nějž správní orgán postupuje tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a § 50 odst. 2 správního řádu, podle kterého podklady pro vydání rozhodnutí opatřuje správní orgán. Případné uložení důkazního břemeno na účastníka tak je možno nalézt až v příslušných zvláštních předpisech.

Těmito předpisy v nyní posuzovaném případě jsou Nařízení Rady a Nařízení Komise. Zejména z výše uvedeného čl. 5 odst. 2 písm. b) Nařízení Rady a z čl. 26 odst. 2 Nařízení Komise dle soudu zjevně vyplývá, že odpovědnost za prokázání skutečností nezbytných pro vyhovění žádosti leží na žadateli. Podle těchto ustanovení žadatel musí žádost o vývozní povolení doprovodit takovými písemnými důkazy, které orgány považují za

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

nezbytné k tomu, aby mohly posoudit, zda má být povolení vydáno. Jinými slovy z těchto předpisů vyplývá, že důkazní břemeno prokázat původ papoušků leželo na žalobci. To nakonec konstatoval i Nejvyšší správní soud ve svém kasačním rozsudku v této věci.

Jak soud vyslovil výše, z žádného právního předpisu nevyplývá povinnost žalobce předložit testy DNA prokazující původ papoušků určených k vývozu. Na druhou stranu je zřejmé, že testy DNA jdou důkazem s velkou vahou. Jak vyslovil v případě orla skalního Nejvyšší správní soud lze původ živočichů u řady druhů na základě současných poznatků bezpečně prokázat jen paternitním DNA testem (rozsudek ze dne 27. 9. 2007, č. j. 8 As 62/2006-97).

Soud přitom musí konstatovat, že žalobce žádné další důkazy k prokázání původu papoušků ve správním řízení a ani v řízení před soudem nepředložil. Žalobce nepředložil ani záznamy o chovu ani své odborné publikace, na které ve správním řízení odkazoval. Za tohoto stavu soud nemůže než dospět k závěru, že žalobce své důkazní břemeno neunesl. Registrační listy samy o sobě nejsou pro prokázání důvodu dostatečné. Jak výslovně uvádí § 23 odst. 3 zákona o obchodování s ohroženými druhy, registrační list není úředním potvrzením o zákonném původu exempláře. Jde tedy o důkaz, který o původu papoušků vypovídá, avšak jej definitivně nestanoví. K tomuto důkazu by žalobce musel předložit další podporující důkazy.

Soud tedy nedospěl k závěru, že by žalovaný nebo ministr pochybili, pokud při hodnocení důkazů dospěli k závěru, že žalobce původ exemplářů neprokázal. Za těchto okolností jejich závěr, že je třeba provést testy DNA, obstojí. Tyto testy by totiž, při absenci jiných důkazů, které žalobce nepředložil, byly důkazem, který by s praktickou jistotou původ papoušků prokázal.

Závěrem soud uvádí, že v dané věci se střetávají dva přístupy, které oba mají za cíl ochranu živočichů. Agentura a žalovaný trváním na jednoznačném prokázání původu papoušků chrání tyto živočichy před nelegálním obchodem s nimi a nepřímo tak před jejich odchycem v přírodě. Žalobce zase chrání jím chované papoušky před invazivním zásahem odběru biologického materiálu pro testy DNA. Nicméně vyvažování těchto zájmů již v jiném, obdobném případě učinil Nejvyšší správní soud (rozsudek ze dne 27. 9. 2007, č. j. 8 As 62/2006-97). Ten dovodil, že újma pro ptáka bude malá ve srovnání s velkým zájmem na ochraně volně žijících jedinců a zabránění nelegální manipulaci s nimi. Zdejší soud z tohoto závěru vyšel a ztotožnil se s ním i v nyní projednávané věci. Byť se tedy požadavek správních orgánů v dané věci na provedení testů DNA jeví jako přísný, dospěl soud k závěru, že za dané důkazní situace nešlo o požadavek nepřiměřený.

Městský soud tedy z výše uvedených důvodů neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.

Žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Soud tedy ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 soudního řádu správního rozhodl, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 13. února 2019

JUDr. Karla Č h á b e r o v á v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.